7/4707

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetler Genel Müdürlüğü

SAYI : B100TSH0110003
KONU: Yazılı soru önergesi

11.02.05 1839

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

İlgi; 27/01/2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8939 sayılı yazınız

Denizli milletvekili Sayın Prof. Dr. Mehmet Neşşar tarafından "Ülkemizin aşı sorununa" ilişkin olarak verilen ve Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip kılınan Yazılı Soru Önergesi'nin cevabı ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

**Prof. Dr. Recep AKDAĞ**
**Bakan**

7/4707

Denizli Milletvekili Sayın Prof. Dr. Mehmet Neşşar tarafından verilen "ülkemizin aşı sıkıntısına ve aşı üretimine" ilişkin verdiği yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

**Soru 1. Tüberküloz aşısı ithalindeki gecikmeler nedeniyle ne kadar süre ile ve yaklaşık kaç yeni doğan ve okula başlayan öğrencinin aşılaması yapılamamıştır?**

**Cevap 1.** 2004 yılı içerisinde yapılan iki tüberküloz aşısı ihalesi ile 5.750.000 doz erişkin tüberküloz aşısı alınmıştır.

2004 yılı eylül ayı içerisinde tüm yurt genelinde okul aşılamalarına ağırlık verilmiş ve tüm illerimizde okul çağı çocuklarımızın tamamına yakını tüberküloz aşısı ile bağışıklanmıştır. 2004 yılı içerisinde yapılan ihalelerin yurdumuza sevkiyatları yapılana kadar rezerv stoklarda bulunan aşılar kullanıma sunulmuş ve yeni doğan bebek aşılamalarına hiçbir zaman ara verilmemiştir.

**Soru 2. En son ithal edilen aşılar, yurda girdikten kaç gün sonra kullanılmak üzere dağıtılmıştır?**

**Cevap 2.** En son ithal edilen BCG aşılarının bir serisi, yurda girdikten sonra Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi tarafından biyolojik kontrolleri yapılırken eş zamanlı olarak dağıtılmıştır. Hindistan Serum Enstitüsü tarafından üretilen aşılar, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından pre-qualifikasyon belgesi almış (kalitesi belgelendirilmiş) dört BCG aşısından birisidir. Bu aşıların üretim aşamaları her safhada DSÖ'nün sertifikalandırdığı üretici ülkenin ulusal laboratuarı tarafından kontrol edilmektedir. Çok ileri teknoloji ile üretilen bu aşılar aynı derece yüksek teknolojilerle kendi üretimlerini her aşamada kontrol etmektedirler. Ayrıca DSÖ, hem ülkenin ulusal laboratuarını hem de üretici firmayı her yıl üretim bakımından kontrol etmektedir.

**Soru 3. En son ithal edilen aşılar, zararsız ve etkili olduğu laboratuarlarımızda kontrol edilmiş midir?**

**Cevap 3.** En son yurdumuza gelmiş olan BCG aşılarının biyolojik kontrolleri Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığınca yapılmış ve uygun bulunmuşlardır.

**Soru 4. Hindistan'dan daha önce ithal edilen Kızamık aşısının; yapılan testlerde bozuk çıkmış olması, sizce TBC aşıları konusunda herhangi bir kuşku uyandırmış mıdır?**

**Cevap 4.** 2003 yılı içerisinde Hindistan'dan satın alınmış olan kızamık aşılarından bir kısmı içerisinde gözle görülebilir partikül varlığından dolayı kullanımı Sağlık Bakanlığı tarafından uygun bulunmamış, bu partiküllerin aşı üretimi sırasında aşı üretim kalıbından kopan çözülmemiş partikül olduğu görülmüştür. Bu partiküller haricinde bahsi geçen aşıların sterilite dahil diğer tüm biyolojik kontrolleri uygun bulunmuştur. DSÖ'den alınan tavsiye mektubunda ise bu aşıların zararsız olmakla birlikte, herhangi bir tereddüde meydan vermemek için değiştirilebileceği görüşü hasıl olmuştur. Bu durumda Sağlık Bakanlığı tarafından bu aşıların kullanımı uygun görülmemiş ve üretici firma ile yapılan görüşmeler sonucu yenileri ile değiştirilmesi sağlanmıştır. Gelen yeni aşılar partikül bakımından ve diğer tüm testler açısından kullanıma uygun bulunmuştur. Bunun dışında Hindistan Serum Enstitüsü'nden alınan diğer hiçbir aşıda problemle karşılaşılmamıştır.

7/4707

**Soru 5. 1980'li yıllarda yerli aşı üretiminden vazgeçilmiş olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

**Cevap 5.** Bakanlığımıza bağlı Refik Saydam Hıfzısıhha Merkez Başkanlığında çeşitli aşıların üretimi gerçekleştirilmiş, 1996 yılından itibaren akrep, şarbon, tetanoz, difteri antiserumları dışındaki aşıların üretimi durdurulmuştur.

Adı geçen antiserumlar dışındaki aşıların üretiminin durdurulması, gerekli mali kaynağın aktarılamaması, araştırma-geliştirme çalışmalarının sürdürülememesi, dolayısıyla teknolojik gelişmelerin takip edilememesi ve modernizasyon çalışmalarının yapılamaması nedenleriyle olmuştur.

Yerli aşı üretiminin önemi göz önüne alınarak Bakanlığımızca tekrar modern anlamda aşı üretim çalışmaları başlatılmıştır. Refik Saydam Hıfzısıhha Merkez Başkanlığında araştırma geliştirme faaliyetleri desteklenerek, aşı üretiminde ilk kez fermentör teknolojisine geçilmiş ve geliştirilen yöntem ile pilot adsorbe tetanoz aşısı üretilmiştir. Aşı-Serum Üretim ve Araştırma Müdürlüğünde yapılan çeşitli araştırma- geliştirme çalışmaları ile Türkiye şu anda modern teknoloji ile difteri, hücreli veya hücresiz boğmaca-tetanoz (DTwP veya DTaP, dTap) kombine aşıları ile TT, DT, Td, BCG ve tifo aşısı üretimi yapabilecek birikim ve alt yapıya ulaşmıştır.

**Soru 6. Ülkemizde yerli aşı üretimine yeniden başlanmasını düşünüyor musunuz?**

**Cevap 6.** Bakanlığımız döneminde, geçmişte üretimi durdurulan aşılar yanında yeni ihtiyaçlara dönük aşı üretimi üzerinde de ciddi olarak durulmuş ve önemli mesafe kat edilmiştir. Ülkemizde aşı üretimi ve teknolojisinin geliştirilmesinin stratejik önemi olduğu bilinmekte ve çalışmalar buna göre yürütülmektedir.